
Forord

Ifølge Gyldendals danske fremmedordbog betyder dogme vane eller leveregel, som er grundet på autoritet. Tilsvarende betyder paradigme mønster eller forbillede. Disse to ord betegner i vid udstrækning grundlaget for arbejdet i sundheds-/helsesektoren, og evidensbaseret behandling udgør en beskeden del af vor samlede aktivitet. Odontologien er ingen undtagelse, hvad dette angår. Det indebærer en forpligtelse til med mellemrum at kaste et kritisk øje på det, vi gør i dagligdagen på tandklinikkerne. I den forbindelse kan *Aktuel Nordisk Odontologi* forhåbentlig bidrage, og i år er der igen fokuseret på en bred vifte af fagområder spændende fra psykologi over parodontologi, protetik, cariologi, endodonti og kirurgi til traumatologi. Ikke alle disse artikler kan angive evidensbaserede behandlingsmetoder, men de kan bidrage til et nuanceret syn på det, vi gør i det daglige, og det er selvfølgelig væsentligt for vores fag.

Igen i år må vi takke de mange forfattere, der velvilligt har sagt ja til via årbogen at medvirke til den odontologiske efteruddannelse i Norden. Det er en fornøjelse at modtage deres bidrag.

Palle Holmstrup

Indhold

Stress og stresshåndtering 11

BOBBY ZACHARIAE

Parodontitis og diabetes 25

CARLA C. PONTES ANDERSEN

Aggressiv parodontitis – hvad er det og hvorfor? 33

ANNE HAVEMOSE-POULSEN

En kritisk granskning av några dogmer inom protetik
och bettfysiologi 45

GUNNAR E. CARLSSON

Guld, titan eller kobolt-krom för fast protetik 59

CHRISTER BESSING

Vipeholmsundersökningarna 1947-1951 i ett
aktuellt perspektiv 73

BO KRASSE OCH BENGT ÖWALL

Reparasjon – et alternativ til utskifting av fyllinger 83

IVAR A. MJÖR

Komposit och ljushärdning – en översikt 93

ULF ÖRTENGREN

Plastfyllinger og nanoteknologi 101

HILDE MOLVIG KOPPERUD OG TORE DERAND

Rotbehandling i en, två eller flere seanser? 111

GUNNAR BERGENHOLTZ

Fraktur av NiTi rotkanal filer; årsaker, forebyggelse, vurdering og behandling 125

GILBERTO DEBELIAN OG DAG ØRSTAVIK

Äldre patienter i allmänpraktik 147

BENGT ÖWALL

Bør symptomfrie impakterte visdomstenner fjernes? 167

TROND I. BERGE

Ætiologi og prædiktorer for helingskomplikationer i den permanente dentition efter tandtraume 181

JENS O. ANDREASEN, TERESE R. VINDING OG

SØREN S. AHRENSBURG

Odontofobi er ikke bare „tandlægeskræk“ 195

ROD MOORE

Odontologisk psykosomatik 219

JAN BERGDAHL

Alfabetisk fortegnelse over artiklerne i Odontologi 2000-08 235